Euroopa Parlament
2024-2029

Väliskomisjon

2025/2168(INI)

16.10.2025

RAPORTI PROJEKT

Euroopa Parlamendi soovituse kohta nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, mis käsitleb ELi ja Kanada tõhustatud koostööd, pidades silmas praegust geopoliitilist konteksti, sealhulgas ohtu Kanada majanduslikule stabiilsusele ja suveräänsusele
(2025/2168(INI))

Väliskomisjon

Raportöör: Tobias Cremer

SISUKORD

lk

EUROOPA PARLAMENDI SOOVITUSE PROJEKT 3

SELETUSKIRI 7

LISA: SISENDI DEKLARATSIOON 8

EUROOPA PARLAMENDI SOOVITUSE PROJEKT

nõukogule, komisjonile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, mis käsitleb ELi ja Kanada tõhustatud koostööd, pidades silmas praegust geopoliitilist konteksti, sealhulgas ohtu Kanada majanduslikule stabiilsusele ja suveräänsusele (2025/2168(INI))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kanada vahelist strateegilise partnerluse lepingut[1], mis allkirjastati 30. oktoobril 2016 ja mida kohaldatakse ajutiselt alates 1. aprillist 2017,

– võttes arvesse ühelt poolt Kanada ning teiselt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vahelist laiaulatuslikku majandus- ja kaubanduslepingut (CETA)[2], mis jõustus ajutiselt 21. septembril 2017,

– võttes arvesse ELi ja Kanada digipartnerlust ning ELi ja Kanada rohelist liitu, mis loodi 23. novembril 2023,

– võttes arvesse Euroopa Liidu ja Kanada ühisavaldust püsiva partnerluse ja edasipüüdliku tegevuskava kohta, mis võeti vastu 25. juunil 2025. aastal Brüsselis toimunud ELi ja Kanada tippkohtumisel,

– võttes arvesse Euroopa Liidu ja Kanada julgeoleku- ja kaitsepartnerlust, mis allkirjastati 23. juunil 2025. aastal toimunud ELi ja Kanada tippkohtumisel,

– võttes arvesse oma soovitust ELi diplomaatilise strateegia ja geopoliitilise koostöö kohta Arktikas[3],

– võttes arvesse kodukorra artiklit 121,

– võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni arvamust,

– võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A10-0000/2025),

A. arvestades, et geopoliitilises olukorras, mida iseloomustab aina kasvav võimuvõitlus, poliitiline volatiilsus ja kiirenevad kliimamuutused, on Euroopa Liidul ja Kanadal ühine ja kõrgendatud huvi süvendada koostööd ja säilitada reeglitel põhinev rahvusvaheline kord;

B. arvestades, et EL ja Kanada on strateegilised partnerid, kes on üheskoos veendunud, et demokraatia, õigusriik, inimõigused ja mitmepoolne koostöö on Kanada ja Euroopa ühiskonnale ning rahvusvahelisele üldsusele kasulikud ning seetõttu peaksid neid

[1] ELT L 329, 3.12.2016, lk 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2016/2118/oj.
[2] ELT L 11, 14.1.2017, lk 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2017/37/oj.
[3] Tekst võetakse vastu 2025. aasta novembris.

kaitsma sarnaselt meelestatud partnerite ülemaailmsed liidud;

C. arvestades, et ELi ja Kanada tulemuslik koostöö, mis põhineb ühisel juhtimisel ja vastutusel, on otsustava tähtsusega selliste üleilmsete probleemide lahendamisel nagu Venemaa sõda Ukraina vastu, Venemaa hübriidsõda demokraatliku ühiskonna vastu, geopoliitiline konkurents Arktikas, Hiina kasvav enesekehtestamine, USA välispoliitika suurem volatiilsus, kliimamuutused ja olukord Lähis-Idas;

D. arvestades, et ELi ja Kanada koostöö olemasolevate raamistike piires on hädavajalik mõlema poole jõukuse säilitamiseks ja suurendamiseks; arvestades, et selle olulise koostöö näited on kaubandus- ja majanduskoostöö ning ühised püüdlused tegeleda selliste proovikividega nagu rohe- ja digipööre;

E. arvestades, et kuna Kanada on näidanud pühendumust toetada Ukrainat pikaajaliselt ja ta tegutses G7 eesistumise ajal tugeva juhina, siis on temast saanud ELi strateegiline partner ja usaldusväärne NATO liitlane;

F. arvestades, et ELi ja Kanada olemasolevaid koostöövahendeid tuleb täiel määral ära kasutada ning ELi ja Kanada partnerlust tuleb jõuliselt tugevdada, et seista koos vastu Venemaa Ukraina-vastasele sõjale, geopoliitiliste osalejate revisionismile, demokraatliku ühiskonna vastu suunatud hübriidsõjakampaaniate eskaleerumisele, kliimamuutustele ja ülemaailmse kaubanduskorra probleemidele;

1. soovitab nõukogul, komisjonil ja komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal teha järgmist:

ELi ja Kanada partnerlus: institutsiooniline raamistik

a) näha ühiseid probleeme kui võimalust kasutada täielikult ära ELi ja Kanada strateegilise partnerluse potentsiaali ning viia suhted uuele tasandile, et püüelda kiiresti muutuvas ülemaailmses keskkonnas ühiste huvide ja väärtuste poole;

b) teha võimalikult palju ära selleks, et 23. juunil 2025 toimunud ELi ja Kanada tippkohtumise järeldusi kiiresti rakendada, võttes konkreetseid meetmeid, et saavutada ühisavalduses ning julgeoleku- ja kaitsepartnerluses kirjeldatud valdkondades reaalseid edusamme;

c) tõhustada mitmetasandilisi dialooge, sealhulgas tippkohtumisi ja ühisalgatusi, samuti pikaajalisi koostöövorme töötasandil, et koostööd süvendada ja lahendada ülemaailmseid probleeme ühiselt;

d) toetada parlamentaarse dialoogi suuremat osatähtsust strateegilises partnerluses; märgib, et Kanadal on Euroopa Nõukogus õigusliku vaatleja staatus; nõuab koostöö suurendamist parlamentaarsel tasandil ning et Euroopa Nõukogu kutsuks Kanadat korrapäraselt vaatlejana parlamentidevahelistele kohtumistele;

Koostöö välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas

e) suurendada koostööd Kanadaga, et reageerida meie ühiskonda ähvardavatele vahetutele julgeolekuohtudele, nagu Venemaa sõda Ukraina vastu, hübriidrünnakud ja sekkumine

demokraatlikku ühiskonda mõlemal pool Atlandi ookeani, Hiina enesekehtestamine, USA välispoliitika suurem volatiilsus, kliimamuutuste tagajärjed ja olukord Lähis-Idas;

f) koostada tegevuskava, et tagada julgeoleku- ja kaitsepartnerluse alusel võetud kohustuste täielik ja õigeaegne täitmine, et luua sidus poliitiline raamistik ühiseks tegutsemiseks selles valdkonnas algatuste abil, millega täiendatakse poolte koostööd NATOs, nagu Euroopa julgeolekumeetmed (SAFE) ja kava „ReArm Europe“;

g) suurendada veelgi ELi ja Kanada toetust Ukraina suveräänsusele, sõltumatusele ja territoriaalsele terviklikkusele ning ühisele kohustusele anda pikaajalist poliitilist, sõjalist, finants- ja humanitaarabi, tehes muu hulgas koostööd tugeva rahvusvahelise liidu loomiseks, et toetada Venemaa tõkestatud riiklike varade kasutamist;

h) koordineerida Kanada ja teiste partneritega Venemaa-vastaseid sanktsioone ja viimase diplomaatilist isoleerimist;

i) vaadata läbi ja suurendada koostööd Kanadaga, et võidelda küber- ja hübriidsõja ohtude ning destabiliseeriva tegevuse ja desinformatsiooni vastu;

j) tugevdada ELi ja Kanada meetmete koordineerimist, et tegeleda mitmetahuliste probleemidega, mis tulenevad Hiina majanduskasvust ja enesekehtestamisest;

k) teha Kanadaga koostööd õiglase ja püsiva rahu saavutamiseks Lähis-Idas kahe riigi kooseksisteerimisel põhineva lahenduse abil; tõhustada koostööd, et tagada humanitaarabi andmine tsiviilelanikele Gazas, ning toetada kõiki diplomaatilisi ja operatiivseid pingutusi, mille eesmärk on suurendada piirkonna üleüldist stabiilsust;

l) korraldada kaks korda aastas peetavat välispoliitilist dialoogi, et võimaldada strateegilist koostööd prioriteetsetes küsimustes;

Mitmepoolsuse tugevdamine

m) tugevdada veelgi koostööd Kanadaga mitmepoolsuse kaitsmisel, et tegeleda üheskoos tekkiva ja ohtliku geopoliitilise reaalsusega, mis mõjutab meie ühiseid väärtusi, huve ja julgeolekut;

n) tugevdada ELi ja Kanada koostööd mitmepoolsetel foorumitel, koordineerides seisukohti, ühtlustades algatusi ja tehes koostööd ühiste väärtuste kaitsmiseks;

o) teha koostööd, et kaitsta mitmepoolsete institutsioonide, näiteks ÜRO, G7, G20 ja NATO tähtsat rolli ja toimimist;

Koostöö Arktikas

p) väljendada muret Arktika militariseerimise pärast ning teha Kanadaga koostööd, et kaitsta Arktikat rahu, stabiilsuse ja koostöö piirkonnana rahvusvahelise õiguse alusel;

q) teha tihedat koostööd Kanadaga, et kaitsta Gröönimaa autonoomiat ja Gröönimaa rahvast, võttes arvesse suurenenud geopoliitilist huvi Arktika vastu;

r) tugevdada ELi, Kanada, Taani ja Gröönimaa koostööd, tuginedes ajaloolisele

kokkuleppele, mis saavutati selleks, et lahendada kauaaegsed piirivaidlused rahumeelselt;

Kauba- ja teenuskaubandus, digikaubandus ja investeeringud

s) edendada liikmesriikides ja ELis CETAst saadavat kasu, mis hõlmab muu hulgas suuremat turulepääsu, lihtsustatud kaubandust ja tõkete vähendamist VKEde jaoks;

t) kutsuda üles 10 liikmesriiki, kes ei ole veel CETAt ratifitseerinud, seda kiiresti tegema, mis on oluline poliitiline sõnum enne selle ajutise kohaldamise 10. aastapäeva 2027. aastal;

Ülemaailmne areng

u) tagada tihe koostöö Kanadaga, et aidata täita kriitilised lüngad, tugevdada mitmepoolseid arenguraamistikke, edendada kestlikku arengut ja kaasavaid rahvusvahelisi partnerlusi ning toetada kodanikuühiskonda ja demokraatlikku vastupanuvõimet;

Haridus, teadusuuringud ja inimestevahelised sidemed

v) võtta kiiresti järelmeetmeid seoses kohustusega süvendada koostööd sellistes valdkondades nagu inimestevahelised sidemed, kultuur, noored, kaasava poliitika toetamine ning ELi ja Kanada digipartnerluse raamistik;

w) suurendada ühiskonna vastupanuvõimet, võimendades Kanada ühinemist programmiga „Euroopa horisont“, tõhustades koostööd hariduse ja teadusuuringute valdkonnas, hõlbustades noorte Atlandi-ülest liikuvust töö, õpingute ja vabatahtliku tegevuse eesmärgil ning uurides põhjalikumalt inimestevaheliste kontaktide ja õppevahetuse võimalusi, tuginedes programmidele „Erasmus“ ja „Erasmus+“;

Kokkuvõtvad märkused

x) jätkata Kanadaga võrdsete poolte tõelise partnerluse loomist, mis põhineb usaldusel, ühistel väärtustel ja ühistel huvidel;

y) edendada koostööd mitte ainult Kanada keskvalitsusega, vaid ka Kanada provintside ametiasutuste ja muude asjaomaste organitega;

°

° °

2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev soovitus nõukogule, komisjonile ning komisjoni asepresidendile ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale.

SELETUSKIRI

ELi ja Kanada partnerlus põhineb ühistel väärtustel ning ühisel pühendumusel demokraatiale, inimõigustele, reeglitel põhinevale mitmepoolsele korrale ja õigusriigile. Võttes arvesse kasvavat ülemaailmset ebastabiilsust ja arvukaid probleeme, mis mõjutavad nii ELi kui ka Kanadat, rõhutatakse raportis vajadust ELi ja Kanada partnerlust veelgi tugevdada ning võtta ELi ja Kanada 23. juuni 2025. aasta tippkohtumise tulemuste suhtes järelmeetmeid, mille eesmärk on tõhustada koostööd sellistes olulistes valdkondades nagu kaubandus, konkurentsivõime ja vastupanuvõime, Atlandi-ülene julgeolek, haridus ja teadusuuringud ning kliimamuutuste vastu võitlemine. Samal ajal tuleb arendada koostööd valdkondades, mida ei ole ELi ja Kanada partnerluses veel täielikult käsitletud, nagu inimestevaheliste sidemete tugevdamine, kultuur ja noored ning kaasava poliitika toetamine kõigi jaoks.

LISA: SISENDI DEKLARATSIOON

Vastavalt kodukorra I lisa artiklile 8 kinnitab raportöör, et kasutas raporti projekti koostamisel oma raportis toimikuga seotud küsimuste kohta sisendmaterjali, mida ta sai järgmistelt huvide esindajatelt, kes kuuluvad kohustuslikku läbipaistvusregistrit käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe[1] kohaldamisalasse, või järgmistelt kolmandate riikide ametiasutuste, sealhulgas nende diplomaatiliste esinduste ja saatkondade esindajatelt:

1. Huvide esindajad, kes kuuluvad kohustuslikku läbipaistvusregistrit käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe kohaldamisalasse
2. Kolmandate riikide ametiasutuste, sealhulgas nende diplomaatiliste esinduste ja saatkondade esindajad
Mission of Canada to the European Union

Eespool esitatud loetelu koostamise eest vastutab ainuisikuliselt raportöör.

Kui füüsilised isikud on märgitud loetelus nimeliselt, ametikoha järgi või mõlema järgi, kinnitab raportöör, et on esitanud asjaomastele füüsilistele isikutele Euroopa Parlamendi andmekaitseteate nr 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), milles on kindlaks määratud nende isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatavad tingimused ja sellise töötlemisega seotud õigused.

[1] Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni 20. mai 2021. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe kohustusliku läbipaistvusregistri kohta (ELT L 207, 11.6.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).